

Geldria à Gelre arce seu castro, quod V Vicardus à Pöthe vna cum fratre Lupoldo edificasse feruntur, nomen retinuisse dicitur: quamuis complures à Gelduba oppido, cuius frequenter meminit Tacitus, qui illud in Rhenni ripa situm affirmat, iam verò nulla sui reliquit vestigia, appellata credunt, alij quoque aliam nominis rationem referunt qui narrant tempore Caroli Calui Imp. circa locum eum, in quo Geldria vrbs est, horrendam quandam ac venenosam belluam ijsque locis ante id tempus nunquam visam cognitamque, sub arbore esculo delituisse, magnitudinis immensa, sauitiaque incomparabilis. hæc agros caposque deuastans, nec pecoribus nec iumentis parcens: ipsi etiam hominibus à quibus non abstinuit, usque adeo formidabilis ob inexplebilem voracitatem ac atrocitatem euasit, ut finibus suis cedere complures, seque solitudinibus abdere coegerit. Duo verò cuiusdam à Ponthieius credo de quo paulo ante mentio facta est, filij: partim ut sibijpsis, partim etiam ut publico vicinorum commodo prodesse, miris technis audaciaque incredibili belluam aggressi: post dubium variumque certamen ac luctam, tandem superiores belluam euasere, eaque interfecta, haud ita procul à Mosa fluuio, ad Narsis ripam in memoriam rei, arcem extruxere cui Geldra nomen fecere, voce ex continuo ac miserabili identidem repetito mugitu eius belluæ, quem, dum caderetur, edebat, mutuata. Eius verò habitatores vetusti Sicambri fuere, quos iisdem quibus hi Geldrenses sedibus hæsisse, ex Sidonio poeta colligi potest, cum inquit: Sic ripæ duplicis tumore fracto Detonsus Vahsim bibat Sicamber. Hi bellicosi, atque armis mirum in modum addicti erant paulo ante nostra tempora. Hodie humanitatis studia maiore industria sectantur, mercaturæ quoque negotiationique insistant magna ex parte, reliqui mechanicis partim artibus addicti, partim agriculturæ ob soli benignitatem inhiantes, vberimos fructus consequuntur. Ducatus hic Culemburgensem & Burensem comitatus quoque complectitur: insulamque Velauiam, vulgò die Velaw. & Trans Issulanum tractum, in eoque comitatum Zutphanensem & Dominimontensem. Vrbes atque oppida circiter viginti duo in eo numerantur. Nouiomagus vrbs Imperialis, sita ad Rheni ostij, cui Vahali nomen est, sinistram ripam, quod ibidem latissimum habet ac profundissimum alueum, ac eousque velo vruntur nauigia, quæ ex Hollandia sursum aduerso flumine contendunt, quod si inde ulterius progredi nauigio libuerit, trahantur oportet. Ciuitas est præpotens, fortis, populosa, munita atque opibus abundans. dignitate fruitur vice comitatus, seu Burggrauatus, eique liberum est, sicut & reliquis Imperij liberis ciuitatibus, cedere monetam: cum Imperio in nulla alia re subiecta sit, quam ut in eius agnitionis testimonium quotannis modicum aliquid tributi, mittat Aquisgranum, quod est Chirotheca puluere bombardico impleta. Ruremunda ad Ruræ fluuij ostium sita, vbi Mosæ miscetur, vrbs habitatore frequens, situ natura & arte munita. Hinc Zutphanium, à paludibus sic dictum, quas Vehen ibi vulgò appellant. situm ad ripam dextram Issulæ fluuij, qui Rheni etiam ostium est, ac elinio & Melæ Fleuum dicitur. Arnhemium, Tacito Arenacum, vrbs est florens utcumque, ac primaria Velauie insulæ, cuius territorium paludosum atque vliginosum, syluisque consitum, quæ ferinarum affatim præbent venatum. Medium istud Rheni ostium præter pristinum quod retinet nomen, Lecca etiam atque Lycus appellatur præbetque piscium magnam satis copiam. Geldriæ finitimus est Trans Issulanum, siue prouincia Trans Issulana, Septentrionem versus, in tres diuisa regiunculas quarum quæ Issulæ vicina est, Issulanum vocatur, quæ trans Vidrum, quem Vecht,

En tibi, amice lector, nobilis ille clarissq; Ducatus Gelandria cum omnibus eius limitibus, multis nauigeris fluminibus abunde insignis, agrorum fertilitate diues praefertim apud Batavos, quorum crebra sit mentio apud veteres cum ad miram glorie libertatem, tum ad generis celebratissima in armis exercitatem, iam recens ad spectat eius descriptio qua praefata est Roma per Mithram

Joann. Blaeuw fecit. Coloniæ. Henricus Nassau fecit.

vocant, sira est, Drentum dicitur quæ verò VVestphaliæ proxima est, Tventa appel-
latur. Habet hæc prouincia vrbes mœnibus cinctas octo. harum omnium Dauentria
caput est, ciuitas ampla nobilisq; sumptuosissimis ædificijs ornata ac populosa, inter
Hanseatici fœderis ciuitates numerata: eius incolæ humani ac hospitales, vnde oriū-
dus geographus Iacobus Dauentriensis, quem præsens quoque Chorographia pri-
mum autorem agnoscit, qui cùm ciuis ac popularis sit meus, indecorum fortasse e-
rit, nimium huius vrbs virtutes à me prædicari, cùm etiam dudum copiosè satis hæc
descripserit reuerendus ille doctissimusque Georgius Bruin Agrippinas patriæ suæ
decus lingulare, & quantum in ipso est, liberalium ingeniorum sedulus promotor.
Cùm autem Imperialis sit vrbs Dauentria, neque id moneta ciuitatis solum testetur,
sed etiam quodd summam siue vltimam iuris sententiam ex camera Spirensi petere at-
que expectare cogantur, quo iure eam sibi vel Hispanus vel ordines Belgij vendicare
velint, nusquam cognoscere potui. hodie tamen planè libera, ac tota sui est iuris. Huic
annumerantur Campena & Zvvollis, Naualia Ptolemæo, Imperiales itidē fœderisque
Hanseatici, suntque hæ tres perpetuo inter se fœdere sibi deuinctæ. Ager harū regio-
num parus ac salutaris. Terra plana est ac humilis, montes rarissimi sunt,
ijdemque syluis saltibusque confiti. Ager est fertilissimus, & ad
quamuis culturam aptus, frumenti in primis ferax,
hinc pascuis fecundus, vnde pecorum in-
gentes alunt greges. vinum autem
nequaquam gignit.

